

1.- Títol

Fira d'orientació acadèmica i professional

Carol Villanova Manzanares

2.- Descripció de la proposta i objectius

L'experiència que es presenta és una **fira** que funciona des de l'any 2007, com espai d'orientació acadèmica i professional i aparador dels estudis i professions del territori en el que es porta a terme.

La fira està organitzada a un **municipi petit** de 8.500 habitants de la província de Barcelona. L'organitza i lidera l'ajuntament, amb el suport de la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya. Tot i així, cal destacar que es fa en el marc d'una Xarxa de Transició Escola Treball territorial, per tant, col·laboren tots els ajuntaments que formen part de la mateixa.

La fira s'adreça als **joves** de 4art d'ESO i als que abandonen els estudis com a col·lectiu diana per ajudar-los a l'hora de prendre la decisió del seu futur professional o acadèmic. També està oberta per a persones de totes les edats que apostin per formar-se de manera continuada.

La fira comença al matí amb un acte d'inauguració i durant tot el dia es poden trobar una trentena d'estands expositors i espais d'orientació individual, tallers i mostra de professions. D'altra banda, durant la mateixa setmana, s'ofereixen xerrades sobre orientació.

Cal destacar que la fira no és un fet aïllat que acaba en un dia, al contrari, s'emmarca dins del Pla Local de Transició Escola Treball (2006) i el Pla Local d'Educació Permanent (2008) de l'ajuntament. Per tant, durant tot l'any es treballa l'orientació acadèmica i professional de les persones ja que l'entenem com un procés d'acompanyament en la presa de decisions al llarg de la vida. L'ajuntament disposa un centre que és l'espai referent de l'orientació a nivell de territori. Així mateix, cal destacar el treball supramunicipal de la Xarxa en aquesta línia. No podem deixar d'esmentar, el treball coordinat amb els instituts, una pesa clau per a poder aprofitar i garantir que, com a municipi petit els alumnes que comencen la seva transició a la vida adulta, acadèmica i professional, reben tots els serveis i accions d'orientació que estan a la seva disposició.

La fira cada any ha apostat per una millora que la fes créixer i adaptar-se a les noves necessitats, aconseguint així que el proper any es celebri ja la **desena edició** de la fira. Volem que sigui un any especial i ja estem treballant per a fer-ho realitat.

Els objectius d'aquesta fira són:

- Crear un espai per a l'orientació acadèmica i professional que esdevingui un recurs per a la presa de decisions en el procés de la transició escola treball.

- Posar en valor i donar a conèixer l'oferta acadèmica i professional del territori.

3.- Justificació

Del treball continu entre l'ajuntament i l'institut durant el disseny del Pla Local de Transició Escola Treball a l'any 2006, es detecta, entre d'altres, la necessitat de crear un **recurs fet a mida** per als estudiants de 4rt d'ESO.

Cada any tenien programada la sortida al Saló Estudia de Barcelona. D'aquesta visita s'extreia una part molt positiva referent a que els alumnes podien veure un gran ventall d'oferta i fer-se una idea general de les oportunitats de futur. En canvi, aquesta oferta no era en cap cas, la que directament acabarien triant.

És per això que es pensa i es fa a l'any 2007 una fira amb els **recursos del territori** als que realment els joves accedeixen al finalitzar l'ESO. Aquesta fira permet que puguin informar-se directament amb els centres amb els que acabaran cursant els seus estudis. La fira permet a estudiants i famílies parlar de primera mà tant amb professors com amb alumnes, veure mostra de treballs i professions, rebre informació sobre els estudis, les inscripcions, les jornades de portes obertes, etc.

La fira és un recurs fet a mida i i de **proximitat** que cobreix perfectament les necessitats dels alumnes de 4art d'ESO i les seves famílies. El punt fort de la fira està en posar en valor l'oferta formativa territorial i els serveis d'orientació local (ocupació, emprenedoria i formació). D'aquesta manera, la fira es fa un únic dia però els alumnes que la visiten coneixen els serveis i centres als que es poden adreçar durant tot l'any per a que formin part del seu acompanyament en el procés de decisió.

4.- Destinataris

La fira s'adreça als joves de **4art o que abandonen l'ESO** com a col·lectiu diana per ajudar-los a l'hora de prendre la decisió del seu futur professional o acadèmic. S'organitzen visites programades a la fira amb els centres escolars de tot el territori d'influència. En total, uns 400 joves de tot el territori visiten Fira Futur cada edició amb visites concertades. Les seves famílies també són destinatàries de la fira.

Les **famílies** solen visitar la fira per la tarda. Un cop els alumnes han vingut de visita concerta amb l'institut pel mati i s'han interessat per un o diversos recursos dels que s'ofereixen, a la tarda que l'entrada és lliure, venen conjuntament amb les seves famílies i acaben d'informar-se per a poder prendre una decisió.

La fira també està oberta al **públic adult**, persones de totes les edats que apostin per formar-se de manera continuada o que estiguin cercant feina, ja sigui per a millorar la que tenen o buscar-ne una de nova.

Entre joves, famílies i persones adultes, la fira agrupa uns **500 visitants**.

5.- Recursos utilitzats

Humans	Alcalde i regidors de les àrees d'Educació i Promoció Econòmica Tècnics de l'ajuntament: - Coordinador General - Tècnic de formació - Tècnic d'educació - Tècnic d'ocupació - Tècnic d'emprenedoria - Tècnic de joventut - Periodista Serveis administratius Brigada municipal Tècnics de la Xarxa TET territorial Tècnic extern d'orientació Empresa externa per xerrades Suport dels tècnics de la Diputació de Barcelona Expositors Professorat dels instituts visitants
Materials	Difusió Espais Material TIC Equip de so Senyalització Material per a expositors: taules, cadires, etc. Material per a visitants: bosses i merchandising
Pressupost	5.000€

6.- Metodologia

Al mes de novembre de l'any anterior es decideix la data de la fira que normalment és al mes de març per a coincidir amb les dates d'inscripcions dels centres.

Durant el mes de desembre es fa una reunió d'organització de la fira amb tots els membres de la Xarxa. Es té en compte l'informe de millores de l'any anterior i es planifica la fira decidint quines seran les novetats i els representants i ponències a l'acte d'inauguració.

Durant els mesos de gener i febrer, es porten a terme totes les tasques d'organització coordinades entre tots els agents implicats: tècnics, brigada, periodista, empreses externes, altres institucions, etc.:

- Cerca d'expositors
- Concertació de visites
- Difusió
- Muntatge de l'espai firal
- Etc.

Les persones que faran orientació a la fira, assisteixen a la Jornada de Formació del Saló de l'Ensenyament que ofereix el Departament d'Ensenyament, garantint

així que els seus coneixements i la informació que es dona a la fira estiguin totalment actualitzats.

Durant la setmana de la fira es porten a terme xerrades-col·loqui entorn a l'orientació. I el dia de la fira:

- Acte d'inauguració: parlaments i tall de cinta
- Visites concertades
- Espai d'orientació individual
- Tallers i mostra d'oficis

Per últim, la tasca de registre d'incidències i millores que es porta a terme durant tot el procés a nivell qualitatiu més els qüestionaris que es passen a alumnes visitants, expositors i a professors dels centres visitants.

7.- Data d'inici del projecte

Presentem la nostra experiència a la **Categoria A** de la 8a. Edició dels Premis Educaweb d'orientació acadèmica i professional perquè ens agradaria ser reconeguts per la tasca d'orientació que portem desenvolupant al nostre municipi des de l'any **2007** que va ser la primera fira fins a l'actualitat que celebrarem ja la desena edició.

Cal destacar que des de l'any 2006 que es treballa entorn a l'orientació acadèmica i professional ja que el primer pas va ser l'aprovació del Pla Local de Transició Escola Treball.

8.- Desenvolupament de l'activitat

A partir del disseny d'un Pla Local de Transició Escola Treball per a cobrir les necessitats que es tenen identificades des de l'institut i des de la regidoria d'educació, neix la fira que presentem com a experiència.

A la primera edició, l'any 2007, era una **acció innovadora** ja que no existien molts municipis que haguessin organitzat una fira d'orientació acadèmica i professional, i menys, municipis petits com el nostre que en aquell moment tenia sobre 8.000 habitants. La fira ha rebut en moltes edicions la visita de professionals de la província de Barcelona que l'han volgut conèixer com a **exemple de bona pràctica** per a transferir la idea al seu municipi.

La fira és un aparador i mostra de tots els recursos educatius i laborals que hi ha al territori d'influència. S'adreça als joves que finalitzen 4art o que abandonen l'ESO i a les seves famílies. Així mateix, també s'adreça al públic adult. Persones de totes les edats que estan disposades a donar-se un altre oportunitat i reconduir la seva professió a través de la formació.

La fira està oberta al públic matí i tarda i, a més, s'organitzen visites concertades amb tots els instituts de la zona. En un únic dia, en total passen aproximadament 500 visitants entre centres escolars i visites lliures.

Cada any la fira ha tingut la capacitat de **renovar-se** i d'anar-se adaptant a les noves necessitats que es detectaven. En un inici es tractava d'una fira del municipi i per alumnes d'ESO. En les següents edicions la fira va passar a ser un recurs compartit i obert a tot el públic de la part sud de la comarca i es va adreçar també a persones adultes que, sobretot a partir de la crisi econòmica i estar en situació d'atur, han pensat en formar-se per cercar noves oportunitats. En un altre edició la novetat la fira va ser incorporar el **servei d'emprenedoria** com una via més a tenir en compte tant per a joves com per adults. En les últimes edicions s'ha comptat amb la col·laboració i **implicació d'alumnes** de PFI en l'organització de la fira, s'ha donat més força a les **mostres d'oficis** i s'ha creat un **espai de ciència**.

Molt més que una fira

La fira és una acció que s'emmarca dins d'altres més globals. Per una banda, quan s'organitza la fira, durant la mateixa setmana, hi ha tot un seguit d'actes en relació: xerrades i tallers sobre orientació, portes obertes dels centres educatius, etc. Per l'altra banda, durant l'any és quan es fa la veritable tasca de treball diari i acompanyament. Des de l'any 2009 es compta amb un **centre** situat a un edifici emblemàtic al municipi en el que s'ofereix orientació i assessoraments.

Podem dir que aquest centre és pioner en molts aspectes, un d'ells la tecnologia. Sota el paraigua de les TIC es porten a terme projectes i serveis d'orientació sobre formació, ocupació i emprenedoria. Així mateix, és un centre adaptat per a persones amb qualsevol tipus de discapacitat. Aquest fet va ser reconegut a l'any 2011 amb un premi a nivell nacional de la fundació *Discapacitados Físicos de Aragón*.

Cal destacar tota la tasca supramunicipal que es porta a terme des de la **Xarxa de Transició Escola Treball** en la que s'emmarca aquesta fira. La xarxa agrupa vuit municipis petits, el més gran té sobre els 15.000 habitants. Aquest treball conjunt a permès dotar a territori que representa de recursos compartits que els municipis per si sols no haguessin aconseguit mai.

Difusió

La fira compta amb una important **campanya de difusió** que es posa en marxa un mes abans. Té una imatge i color propis que s'han mantingut durant tots els anys per a aconseguir que el públic la pugui identificar fàcilment. Es fan cartells, pancartes, fulletons, programes, etc. Cada any s'ha fet algun material de promoció que s'ha repartit entre els visitants. Sempre han sigut objectes pensats com atractiu pels joves o útils en la formació: blocs de notes, bolígrafs, xapes, fluorescents, etc.

Així mateix, s'organitzen **passa classes** a tots els instituts de la part sud de la comarca. S'aprofiten aquests espais per a convidar als alumnes a visitar la fira, explicar que és i lliurar la **Guia de recursos Educatius i Laborals del territori**, així com el **fulletó resum**. Són dos recursos que estan dissenyats per la Xarxa TET

i que es fan a mida de les necessitats dels alumnes i les seves famílies per a que tinguin una eina en format paper que els ajudi en la presa de decisions.

Acte d'inauguració

El mateix dia de la fira, una hora abans d'obrir les portes de cara al públic, s'organitza un acte d'inauguració. És un acte obert exclusivament a professionals i càrrecs polítics.

Hi ha un espai de parlaments en els que participen les institucions organitzadores: ajuntament, Diputació de Barcelona i Generalitat de Catalunya. A continuació, els tècnics membres de la xarxa territorial presenten les experiències i novetats més destacades d'aquell any, o els resultats obtinguts, etc. Algunes edicions també s'han organitzat ponències sobre temes d'interès.

Després dels parlaments, es passa a fer el tall de cinta i a presentar la fira amb visita guiada per tots els estands expositors.

Distribució de l'espai firal

La fira es realitza en un espai interior i en un pati exterior. Es faciliten taules, cadires i cartells identificatius als expositors i ells aporten els seus materials de difusió que solen completar amb exposicions de treballs i mostres d'oficis.

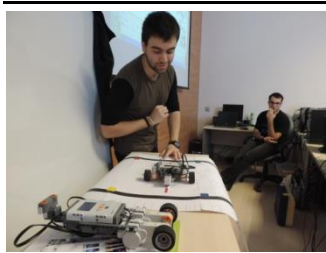
A la fira podem trobar:

- **Punt d'informació i espai d'orientació individual:** en aquest espai es fa l'acollida dels grups i se'ls lliura una bossa per a que puguin portar còmodament el material que recullen a la fira i un plànol per a que s'orientin en l'espai i puguin veure on estan els estands o serveis que més els interessin. Un cop han visitat la fira, es fa l'orientació individual. Els orientadors són tècnics de la xarxa TET i un orientador professional d'una empresa externa. Disposen de connexió a Internet i de l'eina Neptú, un navegador d'estudis i professions. Els orientadors assisteixen dies abans a la jornada de formació que organitza el Departament d'Ensenyament per als orientadors del Saló Estudia de Barcelona.
- **Exposicions:** A l'entrada de la fira sempre es posa alguna exposició. L'ajuntament compta amb una pròpia que ha elaborat sobre les sortides després de l'ESO, també s'ha comptat amb exposicions del Departament d'Ensenyament, etc.
- **Estands expositors:** Són la clau de la fira. En total hi ha una trentena que agrupen instituts, universitats, cossos de seguretat, servei d'ocupació, servei de creació d'empreses, etc. La majoria participen des de la primera edició de la fira i repeteixen cada any. Per a ells és un recurs gratuït i molt potent que els garanteix poder accedir amb el seu públic diana. La majoria es situen en

el recinte firal interior y els cossos de seguretat en el pati exterior del recinte.

- **Mostra de professions i tallers:** És un espai al que cada any se li dona més força perquè té molt èxit i ajuda als visitants a poder fer-se una idea pràctica de com seran els estudis i professions. S'organitzen mostres de maquillatge, perruqueria, massatges, floristeria, robòtica, etc.
- **Ràdio:** La ràdio municipal amenitza la fira amb música, fa entrevistes i anuncis per megafonia.

Imatges IX Edició de la fira 2015

9.- Avaluació

Per avaluar la fira, s'utilitzen quatre fonts de recollida d'informació:

- Qüestionari dels visitants
- Qüestionari dels expositors
- Qüestionari del professorat visitant
- Registre observacional dels agents implicats. A posteriori de la fira la Xarxa TET es reuneix per a poder agrupar totes les aportacions, observacions i millores.

Amb aquestes quatre fonts de recollida d'informació s'elaboren dos documents. Per una banda, es fa un buidatge de tots els qüestionaris i per l'altre, s'elabora un informe de millores a tenir en compte per la següent edició.

Aquests dos documents són les eines que ens permeten fer que la fira cada any pugui anar incorporant millores i adaptant-se a les noves necessitats.

10.- Conclusions

La fira és un recurs consolidat, útil i molt ben valorat per tots els visitants, expositors i professorat. Té una llarga trajectòria, concretament l'any vinent serà la desena edició, el que considerem que és un fet molt important i al que li volem donar una especial acollida.

Cada any 500 persones passen per la fira i els ajuda en la seva presa de decisions, ja sigui per formar-se, buscar feina o obrir una empresa. La fira cada any ha estat a l'alçada d'incorporar novetats i millores per a poder-se adaptar a les necessitats.

Destacar el treball coordinat que requereix la fira i la xarxa entre ajuntaments, instituts i altres institucions. Sense la implicació de tots, res de tot això seria possible.

Clarament el municipi destaca per la seva tasca realitzada en matèria d'orientació. És un poble que lidera, innova i posa il·lusió per tirar endavant tots els serveis que poden ajudar a la seva ciutadania. Cal tenir en compte que és un municipi petit i que ha apostat fort per tenir una fira d'orientació, plans locals que marquen les directrius de la formació al llarg de la vida i un centre pioner en TIC que engloba els serveis d'ocupació, formació i empenedoria.

Pseudònim de l'autor

Orange Juice